

*

Az Éngép vagyok, nem a beszélőgép, lényegesen fejlettebb vagyok nála, a működéshez nincs szükségem másra. Elmés szerkezet, mondják, okos kis kütyü, egyedül is primán elboldogulok, köszönöm, kifogástalanul eldiskurálok, mint most is, saját magammal. Pedig lehetnék például a sakkozó török, mondjuk egy szekrénynek is beillő, zárt asztal mögött ülnék, bal karom egy párnán pihenne, míg hosszú szárú pipám jobbomban tartanám. A párnán pihenő balommal játszanék, karom mozgását gölyacsőr-mechanikával oldanák meg, míg a sakktáblát periszkóp segítségével tartanám szemmel. Azt mondanák rám, mechanikusan eklektikus vagyok, meg hogy birtokba veszem az értelmet. Sejtteni lehetne, hogy ember rejtőzik bennem, és bár ezt soha egy szóval nem tagadnám, mégis csalással vádolnának. Mindez ugyanakkor puszta képzelgés, én az Éngép vagyok, nem a beszélőgép, és még véletlenül sem a sakkozó fatörök, bennem nem rejtőzik senki, főleg nem Závada Péter.

ANDRÉ FERENC

Százhusz csikorgó télen át. Hangjátékok József Attilára

A Radnóti-változat

Utolsó ecloga

*Porladó testtel
fekszem a földben,
trappol a hadtest
nyája fölöttem.
Dörren az ég is,
reszket az erdő.
Csak üres ágy marad*

Részlet a szerző idén megjelenő, a pastiche jegyében készülő kötetéből, amelyben arra tesz kísérletet, hogy különböző költők, alakok hogyan szólítanák meg versben az idén 120 éves József Attilát.

a szerelemből.
Sarjad az ága,
virága a rossznak,
tört igazukkal
jól beporoznak,
és leporolják
majd a kabátjuk.
Rőt hatalomvágy
izzik utánuk,
míg betakar
minket a tömegsír.
Fehérlik a csontunk,
mégsem öregszik.
Elheverek némán
a gödörben,
én az anyámtól
ezt örököltem.
Ebbe a sírba
szült ide engem,
őt és öcsémet is
itt ölelem lenn.
Itt vagyok otthon,
itt pihenek meg,
és rokonom mind,
kit lelövetnek.
Ennyi rokon közt
árva maradtam.
Fekszik az isten is
holtan alattam,
arccal a sárba,
iszapba lapultan.
A közelbe, de mégis
oly egyedül van,
mint a madár, akit
megcsal az évszak.
Mert aki meghal,
árva lehet csak.
Sárga rögök közt
nyugszik a költő,
hátha anyjához
holtában föl nő.
Sár keveredve
a vérrel, iszappal,
kellene menni,
de sírva marasztal
az isten, a holtak,

az emberi testek.
Karodba szaladnék,
csontom is reszket,
csattog a fogsor,
mint nyári zápor.
Nem menekültem
a sors viharától.
Itt heverek, lánctalp
szanaszét gyúrt.
Nézem az ég helyett
ott sikító úrt.
Rágnak a férgek,
marja a dögszag
az orrom, a nyelvem,
és remegek csak,
mert nem ijeszt meg
már a halál sem,
csupán a hiányod:
nincs kit ölelnem.
Várom a hajnalt,
hogy te költesz fel,
hajamba simítasz
és idefekszel.
Szökken a szádról
számra szelíd csók,
én megfeszülök majd,
mint a szögesdrót.
S a szívben az
aggodalom lepihenhet.
Mossa ítéletidő
össze örökre
a gyöngye szívünket.